

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Az enyedi napok. — Sz.-Udvarhelyi állatkiállítás. ff. — A szőlő musttá való feldolgozása. Mórági István. — Kis gazdák jutalmazása. L. — A gyommagvak csiraképeségéről. R. J. — Méhész-egyleti mozgalmak: Vál. ülés augusztus hó 10-én — Egyveleg: Tyukok etetése vadgesztenyével. Értesítés. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetés.

Az enyedi napok.

Október 13-án reggeli 9 órakor nagy számú érdeklődő közönség foglalta el a nagy-enyedi díszes új városházának nagy termét, hogy az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésén részt vegyen. Örömmel láttuk ott a társadalom minden osztályát képviselve: a gazdag főurat, az egyszerű földmivest, az intelligens középfokot. A gyűlést Báró Jósika Sámuel az erdélyi gazd. egylet másodalelnöke nyitotta meg, ki mindenekelőtt constatálta, hogy elnök Báró Kemény Gábort országos dolgai, az első alelnököt Szabó Józsefet pedig gyengélkedő egészsége gátolta a megjelenésben és így nékie jutott e nem várt szerencse. Meleg hangon emlékeztet meg Alsó-Fehérmegye felejthetetlen halottjáról: Báró Kemény Istvánról, ki az erdélyi bornak oly fényes nevet szerzett, néhány üdvözlő szóval a gyűlést megnyitotta! Mindenekelőtt a hatóságok és egyletek képviselői jelentkeztek, köztük Ordódy Lajos az orsz. magyar gazd. egylet fiatal bár, de már is bokros érdemű titkára, kinek nagy része van abban, hogy e tiszteletreméltó testület ereiben most frissebb vér pezseg! Tizenegy bíráló és hat szemlebizottság kinevezése után a gyűlés eloszlott és az intéző bizottság köztiszteletben álló elnöke az ősz Zeyk Károly a terménytárlatot majd az állatkiállítást megnyitotta! A termények között a gyümölcs, főleg az alma magasodik ki, a batul és pónyik verseny oly gyönyörű látványt nyújt mely páratlanul áll; a körte kevésbé, a szőlő gyengén van képviselve, mindkettőért a kedvezőtlen idő-

járást kell okolnunk. A mezei termékekből több is jöhetett volna, általános feltűnést kelt Márton Ferencz csikmegyei buzája. Zöltségek között a kolos-monostori intézet burgonya gyűjteménye nyeri el a pálmát 120 fajával; mellette még néhány kertészeti foglal méltó helyet. Bor elég számos és mint hírlík jó is, a nagy-enyedi vinczellér-képezde eszköz és minta tárlata igen tanuságos. Külön szobát foglal el a szőttes és a női munkák, valamint a komló, utóbbi főként Segesvárról. A buzgó rendezőség nagy ügyességgel küzdött meg azon nehézséggel, mely az aránylag kicsiny helyiségekkel járt, önzetlen fáradsága a legnagyobb elismerésre méltó. Az állattárlat marhaoosztálya a megyei szakértők szerint jobb is lehetett volna, sertés és juh csak kevés jelent meg. A gépek nagy figyelmet keltettek mindenek felett azonban az ekeverseny, mely két napon át tartott Vörös Sándor igazgató fáradhatatlan és avatott vezetése mellett.

A délutáni ülésen Gamauf Vilmos referált a sepsiszentgyörgyi vándorgyűlésnek az erdélyi gazd. egylet által el látott indítványairól, majd Rákosi Bálint felolvasása következett, mely szorgalmas forrás tanulmánnyal tárta elénk a nevesebb szarvasmarhafajok leírását, vonatkozva itt-ott a fehérmegyei viszonyokra is.

Este Nagy-Enyed városának voltunk szívesen látott vendégei a fényesen sikerült ismerkedési estélyen, hol a vendégek száma a harmadfél százat haladta. Rövid időn megindult a toasztok árja is, nagy figyelemmel fogadva és hallgatva; míg a kifáradt tagtársak pihenni vonultak.

Vasárnap eleintén a munka napja volt: szemlebizottságok és bírálók ernyedetlenül működtek feladatuk teljesítésében.

Hat órakor impozáns fáklás menet indult Báró Jósika Sámuel és Zeyk Károly elnökökhez, mindkét helyen Berenczey István tolmácsolta a meleg elismerést, az őszinte halát. Majd a színházi terembe gyűlt a vendégek sokasága és Nagy-Enyednek színe-java, hol a jeles képzettségű dalárda és

a derék műkedvelő társulat mulattaták a szorongó közönséget. Ezután a táncvizgalom kezdődött, mely a szintén tuluszult teremben a szépek legszebbjeinek élő koszoruját tárta elének

Másnap ismét a komoly munka lépett érvényre s meghallgatta a szemlélő, valamint bekérve a bíráló bizottságok jelentéseit, Vörös Sándor értekezett szakavatottan és gyakorlatilag a közép birtokos gép és eszközszükségletéről, mely nagybecsű dolgozat külön lenyomatok útján is terjesztendő lesz. Az indítványokat Bárány Jósika Sámuel azon bejelentése előzte meg, hogy a hazai szőlőfajok ismertető leírására 20 arany pályadíjat tűz ki, mit a gyűlés zajos éljenzéssel vett elismerő tudomásul. A nagy-enyedi gyümölcsészeti egyesület iránt kedves kötelességet teljesített a gyűlés, midőn a ki nem osztott díjak pénzértékét egy telep berendezésére adományozta, Orsódy Lajos indítványa a szarvasmarha keletfelőli bevitelének eltiltása ügyében elfogadva s valamennyi törvényhatóságnak és egyesületnek pártolás végett elküldve lesz. Egyhangú lelkesedéssel vette a gyűlés a szolnok-dobokamegyei gazd. egyesület szives meghívását, mely szerint az 1884-iki székhely Déésre van kitűzve. Végre elnök rövid visszapillantást vet az itt látottakra és tapasztaltakra, meleg köszönetet mond a megyének, a vendégszerető városnak és az intéző bizottságnak, névszerint emelve ki Zeyk Károly elnököt, Csató János és Kovács Gyula alelnököket, a kiállítás csoportrendezőket, Vajna Károlyt a buzgó jegyzőt, Dr. Winkler Albertet, a fáradhatatlan pénztárnokot és Inoze Samut, az ügyes város-gazdát.

Déli 1 órakor a jutalomosztás folyt le, melyet közebed követett. Ezután lassan-lassan oszlani kezdett a vendégek nagy része, magával vevé „az enyedi napok“ felejthetetlen emlékeit

Sz.-udvarhelyi állatkiállítás.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület Sz.-Udvarhely rendezett állatkiállítás f. hó 1-én tartatott meg szép közönség jelenlétében és nagy érdeklődés mellett. Ott láttuk a megválasztott jury tagjait, Dániel Gábor főispán buzgó elnökkel az élőkön teljes számban s azonkívül megyénk értelmiségének nagy részét és igen sokat a földmivelő osztály köréből, megyénk minden vidékéről.

A kiállítás helyisége és berendezése elég csinos volt. De a kiállított állatoknak mind mennyiségén, mind pedig milyenségén meglátszott, hogy ez megyénkben az első kiállítás. A gazdasági egyesület csak f. év tavaszán alakulván meg, minden fáradozása mellett sem tudta az érdeklődést ezen rövid idő alatt a birtokos földmivelő osztálynál úgy felkelteni, mint az ügy érdeke kívánta volna. Az egyesületnek még a kezdet nehézségével kell küzdenie s sok előítéletet le kell győznie, míg kitűzött célját: az okszerű mezőgazdaság üzését s a mi legfőbb az állattenyésztést a kívánt fokra emelheti. Ezért legfőbb törekvésünk, hogy a népben ez ügy iránti érdeklődést minél szélesebb körben felkeltsük s az egyesület működése iránti bizal-

mat fokozzuk, mert minden tekintetben kielégítő eredményt csak akkor érhetünk el.

De térjünk tárgyunkra. Az állatkiállításra bejelentetett 42 darab borjas tehén, 11 drb. 3 éves- és 19 drb. 2 éves üsző; 5 drb. kan és 27 drb. kocza; tehát összesen 104 drb. állat. Ezek közül a kiállítás napján előállított tényleg 29 drb. borjas tehén, 7 drb. 3 éves és 13 drb. 2 éves üsző, 5 drb. kan és 25 drb. kocza; tehát összesen 79 drb. állat 25 drb. kevesebb, mint a mennyi bejelentve volt.

A kiállítást egyesületünk buzgó, a nép jóllétének emelésében fáradságot nem ismerő elnöke, Dániel Gábor főispán nyitotta meg d. e. 10 órakor rövid, de sokat mondó lelkes beszéddel s egyszersmind, hogy a kiállított állatok megvizsgálására kellő idő fordíthatassék, a bíráló bizottság tagjait 3 csoportra osztotta.

Az 1-ső jury osztály Br. Kemény Béla elnökle alatt a borjas teheneket, a 2-ik Ugron Zsigmond elnökle alatt a 3 és 2 éves üszöket s a 3-ik Pálffy Dénes elnökle alatt a sertéseket vette bírálat alá.

A bírálati eljárás az u. n. értékszámrendszer szerint történt 50 értékszámmal s eredménye következő:

a) A kiállított 29 drb. borjas tehén közül az első díjra — 3 drb. vas-váltóeke, egy taliga és 12 frt készpénz — Dániel Károly oláhfajvi lakos 10 katalogus szám alatt bejelentett tehene; a 2-ik díjra — 2 drb. vas-váltóeke, egy taliga és 12 frt készpénz — Györke Elek kadácsi lakos 42. sz. a. bejelentett tehene; a 3-ik díjra — 2 drb. vas-váltóeke és 10 frt készpénz — br. Orbán Ottó lengyelfalvi birtokos 2. sz. a. bejelentett tehene érdemesített.

b) A 7 drb. 3 éves üsző közül az 1-ső díjra — 2 drb. vas-váltóeke, egy taliga és 12 frt készpénz — Szabó Ferencz sz.-udvarhelyi lakos 9. sz. a. bejelentett üszője; a 2-ik díjra — egy vas-váltóeke taligával és 7 frt készpénz — Tiboldi Péter m.-andrásfalvi lakos 10. sz. a. bejelentett üszője érdemesített.

c) A 13 drb. 2 éves üsző közül az 1-ső díjra — 2 drb. vas-váltóeke és 10 frt készpénz — Nagy János szt.-ábrahám lakos 16. sz. a. bejelentett üszője; a 2-ik díjra — egy drb. vas-váltóeke és 10 frt készpénz — Boros Károly bethlenfalvi lakos 2 éves üszője érdemesített.

d) Az 5 drb. kan közül az első díjra — 2 drb. vas-váltóeke és 10 frt készpénz — a Kadicsfalva községe által kiállított kan; a 2-ik díjra — egy drb. vas-váltóeke és 10 frt — Bedő András bikafalvi lakos kanja érdemesített.

e) A 25 drb. kocza közül az 1-ső díjra — 1 drb. vas-váltóeke és 10 frt készpénz — Kassai Ignác sz.-udvarhelyi lakos bakonyei koczája; a 2-ik díjra — 1 drb. vas-váltóeke és 5 frt készpénz — Balló András szombatfalvi lakos koczája; a 3-ik díjra — 10 frt — Török Elek szt.-tamást lakos koczája érdemesített.

A díjat nyert állatok a kiállítás napján egész estig a kiállítás helyén tartattak s tulajdonosuknak neve mellé azonnal kifüggesztetett az is, hogy hányadik díjat nyerte.

A bírálathoz eredményének kihirdetése után társas ebéd következett, melyen vagy 60—70-en vettek részt. Képviselve volt ott városunk minden testülete s megyénk minden vidékének értelmisége. Természetesen nem hiányoztak a magyar társas összejöveteleket annyira fűszerező pohárköszöntések sem. Az első pohara az egyesület ügybuzgó elnöke emelte gr. Széchényi Pál földmívelési miniszterre s ezzel megnyilván a toaszatok sora, pohár emeltetett Dániel Gábor főispánra, mint az egyesület tevékeny elnökére, br. Kemény Béla közigazgatási előadóra, az erdélyi gazdasági egyletre s annak képviselőjére, Gyárfás Domokosra stb. stb.

Végül mindnyájan azon óhajjal váltunk meg egymástól: vajha minden évben legalább egyszer megyénkben ily kiállítás rendeztetnék s mi minden kiállításon nagyobb meg nagyobb eredményt constatálhatnánk!

ff.

A szőlő musttá való feldolgozása.

A szőlő musttá való feldolgozása az anyag és a nyeredő borok minősége szerint különböző módon eszközöltetik. Eltekintve az aszu, ürmös, szalma és egyéb borok készítésétől, melyeket ezuttal leírásom keretében nem foglalok, a szőlő feldolgozása rendszeren a szőlőfürtök összezuzása, lebogyózása és kiszajtolásával végeztetik.

Ezen munkákat kisebb szőlősgazdáink sok helyt még, elég helytelenül, a szabad ég alatt primitív eszközökkel és módon végezik, a mi, eltekintve ezen eljárásmod ama inpracticus voltától, hogy a gazdának a sajtót, kádakat, hordókat, sajtárt, litert stb. szüretelés helyére és visszaszállítania kell, — még úgy magát, mint terményét az idő viszontagságainak is kiteszi, mely eső alakjában öt munkájában gátolja, mustját pedig felhigitva silányabbá teszi, míg nagy melegben ily manipulálás a borok későbbeni megecsetesedésének is lehet okozója.

Hogy ezen minden tekintetben czélszerűen állapotot miként lehet segíteni, az az eddigelé mondottakat s körülményeit kissé megfontoló szőlős gazda könnyen kitalálhatja. Már egy rögtönzött deszka bódé vagy gyékény sátorral is segíthetünk némit e bajon, rendes sajtóház és a körülményekhez alkalmazott helyes behordási móddal pedig tökéletesen czélt érhetünk.

Eltekintve a sajtóházak néhol igen csinos, sőt luxuos kiállításától, ma már nemcsak a nagyobb, hanem a kisebb szőlős gazdáknál is minden szükségeltető szüreti eszközökkel berendezett sajtóházakat, sőt erjkamrát is találunk, a melyek alatt az ászok pincze foglalván helyet, a must és bor a présház talpazatán hagyott lyukakon kaucsuk cső segítségével a présből vagy kádból egyenesen a pinczébe, illetve az ászok hordókba bocsátható.

Bár e tárgyban még igen sokat lehetne mondani, mindazon által áttérek tárgyamra, a szőlő musttá való feldolgozásának egyes módjaira.

1. Szőlő összezuzása. Mielőtt a szőlőfürtök sajtó alá kerülnének, előbb meg szoktak zuzatni. Minél apróbbra zuzuk a szőlőfürtöket s megszagatjuk a bogyó sejtjeit, annál könny-

nyebben és tökéletesebben lehet azokból a mustot kiszajtolni, de egyuttal annál több szilárd anyag is kerül mustunkba, a tulerős összezuzás következtében az éretlen bogyók, szőlőkocsány és mag is összezuzatván, boraink a kelletinél fanyarabbakká és savanyubbakká válhatnak, a miből következőleg a zuzásnál az arányos középutat kell szem előtt tartanunk.

A szőlőzuzást különböző módon szokták végezni: a) tiprás által zsákban és szűrős fenekű kádban, b) ágas-bogas végű muskolóvagy csomoszoló fákkaal, újabb időben pedig az e czélra igen alkalmas szőlőzuzó malmokkal, vagy másként nevezett szőlődarálókkal, a melyekkel ezen munka a lehető legtökéletesebben s leggyorsabban végezhető, úgy annyira, hogy egy szőlőmalommal két ember a szőlő mennyiségéhez képest 50—60 szedőnek könnyen megfelelhessen s képes annyit megzuzni, mint 10—12 ember megmuskolni.

Ezen idő- és pénzmegetakarítással járó kézzel fogható előnyön kívül egy jól szerkesztett, solidan készült daráló még a végzett munka jósága és a gép tartóssága tekintetében is tökéletesen megfelel az igényeknek, mert közelebb vagy távolabb állítható öntött vas hengereivel a zuzás a fürt és bogyók nagyságához viszonyítható s kellő elővigyázat és gondozás mellett egy jó daráló 20—30 esztendeig is használható. Végül előnye ezen gépeknek még az is, hogy a malommal zuzással nyert bornak jelentékenyen kevesebb, mondhatni csak felényi seprője van, mint pl. a zsákban taposottnak, miért is ezen borok könnyebb kezelhetőségük mellett, még jóval előbb tisztulnak, fejlődnek és értékesíthetők. Hogy egy jó szőlőmalomnak minő szerkezeti kellékekkel kell bírnia, azt itt tüzetesen felsorolui nem tartom szükségesnek, csakis mint leglényegesebbet felemlíthetem, hogy az állítható 50—75 cm. hosszú, 12—15 cm. átmérőjű öntött vas hengerű lentkerekes szőlőmalomok felelnek meg legjobban a czélra, míg fa vagy pléhezett fahengerű malmokért nem érdemes pénzt kiadni. — Jó szerkezetű malmok szerezhethők be 25—35 firtért Klosternauburgból Schottolától, Budapestről Schlamandingertől, Székesfehérvárról stb.

2. A szőlő lebogyózása. Előre kell bocsátanom, hogy a szőlő kocsánya borkösavon kívül almasavat, csersavat, zöldenyét stb. tartalmaz, minek következtében ha a szőlő mustjával hosszabb ideig érintkezik, ezen anyagok kilugzódnak, miért is oly nemesebb szőlőfajok feldolgozásánál, mint pl. riesling, tramini, sárfehér, muskotály fajok stb.-nél, nemkülönben a veres bort adó fajoknál általában, hol a héjban levő zamat, illat és festanyag kilugózhatása miatt a mustot bizonyos ideig a héjon kell állni hagyni, a szőlőt előbb le kell bogyózni, illetve kocsányát eltávolítani, mert különben a must fanyar és kellemetlen kocsányízt kaphat; nemkülönben ezen anyagok közül a csersav, zöldenyé s más kivonatanyagok később a borokban kellemetlen változásoknak, u. m. a borok nehéz derülésnek, megbarnulásának, veres borok szinehagyásának is lehetnek okozói.

E czélra használt különféle eszközök között legczélszerűbbek az ugynevezett bogyózó rosták, melyek $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ méter átmérőjű kerek vagy négyszögletes alaku vaskeretre czinezett drótból készítvük, a melyeken a szőlő lebogyózását kéz-

zel sokkal gyorsabban szénvonók segítségével végezni lehet.

Szoktak előbb bogyózni és azután zuzni, állítván, hogy így a kocsányból épen semmi sem lugzódhat ki, míg mivel az előbb megzuzott szőlő kocsányát gyorsabban és könnyebben elválasztani lehet s mivel ennek rövid időközbeni egymás után való végzésénél semmi nemü kellemetlen befolyást sem tapasztaltak, azért azt fordítva is szokták eszközölni. — A bogyózó rosták ára fennebbi átmérőjük szerint 8—10 frt közt változik.

3. A szőlő sajtolása. A szőlő megzuzása vagy esetleg lebogyzása és héjáni erjesztése után a sajtolás következik és igen különböző szerkezetű sajtókkal végeztetik.

A sajtolásnak czélja, hogy a szőlő levét lehetőleg az utolsó cseppig kisajtoljuk, mit azonban a szőlőtörköly ruganyossága miatt tökéletesen legtöbb erőt kifejtő sajtókkal még többszörös sajtolás után sem érhetünk el, miért is a törkölyben mindig marad vissza több, kevesebb must, vagyis cukor tartalom, melyet törköly bor (bor vagy csiger) készíttéssel vagy szesz főzéssel értékesíthetünk. Tapasztalatok alapján tett számítások azt bizonyítják, hogy a szőlőnek lehetőleg tökéletes 3—4-szeri kisajtolása csak igen kitünő anyagnál fizeti ki magát pld. nemmes rothadt riesling vagy aszu szőlőnél, míg közönséges anyagnál czélszerűbb annak gyengébb 1—2-szeri kisajtolása mellett említett módni értékesítése.

Mielőtt a sajtolásnál követendő eljárások leírására térnék, a gyakorlatban leginkább használt sajtók szerkezetét kellene ismertetnem.

Mivel azonban ez megfelelő zajzok hiányában igen hosszasan leírást igényelne s kellő célhoz még sem vezetne, azért is czélszerűbbnek látom a gyakorlatban inkább előforduló sajtó systemákat felemlíteni utalván egyuttal azok főbb előnyei és hátrányaira.

A szőlőszet terén működő összes sajtókat szerkezetileg 3 főcsoportba oszthatjuk:

1. az emeltyűs vagy bálvány-sajtók.

2. csavaros sajtók.

3. az újabban már alkalmazott víz- vagy hydraulikus sajtók:

1. Az emeltyűs sajtók, melyek az egykaru emeltyű törvényén alapulnak, lehetnek ismét egyszerűek vagy összetettek, a szerint, a mint egy vagy több emeltyűből vannak összetéve, a melyek végére alkalmazott súlyok (nagy kövek) képviselik a működő erőt.

Előnye ezen sajtóknak:

a) hogy a hol a fa olcsó, kiállításuk kevésbé kerül.

b) hogy önmaguktól lehetőleg egyenletesen (succesive) működnek, azaz emberi erőt aránylag keveset igényelnek.

Hátránya ezen sajtóknak:

a) hogy főleg az emeltyűs bálvány, sajtókhöz szükségeltető nagy egészséges fatörzsek ma már ritka helyen találhatók, vagy csak igen drágán kaphatók.

b) fel és leszerelésük sok nehézséggel jár.

c) elhelyezésükre aránylag igen nagy helyet igényelnek; a szükség kívánalma szerint helyből nem mozdíthatók.

d) működésük: igen lassu, nem kellőleg forcírozható; mi egyrészt a sajtó munkaképességének válik rovására, másrészt pedig a borok minőségére nézve is hátrányos, mert a törköly hosszú ideig a levegőnek lévén kitéve, a bor törkölyizt kaphat, sőt második sajtolás alkalmával meleg időben, még a megecsezés veszélyének is kivan téve.

Ezen sajtók felújítási szerepüket már leélték s esetleg csakis az újabb keletű könnyebben előállítható összetett emeltyűs sajtók érdemelnek figyelmet s vehetők alkalmazásba főleg nagyobb szőlőszet és pinczészeteknél, hol is seprő sajtólásra nemkülönb a vascsavaros sajtókkal gyorsan kisajtolttörkölynek másodizbeni sajtolására jól használhatók.

2. A csavaros sajtók anyag tekintetében 2 részre oszthatók t. i. a) fa, b) vascsavaros sajtókra.

A fa csavaros sajtókat azok ár tekintetében nyújtott csekély előnyei mellett a vascsavaros sajtókhöz viszonyított feltűnő durva hiányait mindenki sokkal jobban ismeri, semhogy erre több szót pazarolnom kellene; a vascsavaros sajtókra vonatkozólag pedig általánosságban csak annyit említek meg, hogy ezek között ma már eröműtanilag különböző összetételű sajtókkal birunk, melyek előnyeül: kis hely foglalás, könnyű szállíthatóság és kezelés, gyors működés nagy erőnyereség, egyenletes nagy erő kifejtés stb. hozhatók fel. Hátrányul szolgál ezen sajtókra nézve az, hogy vas alkatrészeik nagyobb részt öntött vasból lévén készítve, ezek kezelése kellő vigyázatot igényel, mi azonban a mai solidabb kiállítás folytán, a mennyiben meg lehetős tömören készíttetnek, úgy hogy durvább erőbefolyásnak is ellent állni képesek, meglehetősen a minimumra redukálódnak, ép ez mondható a vascsavaros sajtók aránylag nagyobb befektetési összegére nézve; a legelterjedtebb sajtók: a rajnai Leroy, könyökemeltyűs Mabil és a Rauschenbach-féle, mely utóbbi az említetteket a sajtók előnyeül felhozottak tekintetében jóval felülmúlja, miért is ezen sajtó méltán a legnagyobb elterjedésnek örvend; annál is inkább, mert szerkezetének elmés egyszerű volta miatt előállítása az előbbieknél még jóval olcsóbbá is kerül. Én, ki mindezen itt felsorolt sajtókat gyakorlati tapasztalatból ismerem, az eddigi vascsavaros sajtóink közül Rauschenbach-féle sajtót a legmelegebben ajánlhatom a t. szőlész közönség figyelmébe. Vezetésem alatti intézetben egy ily sajtó már két év óta a legjobb sikerrel működik s ez, valamint egyéb említett szüretelési eszközök, erjkádk ott bármikor meglekinthetők.

A szőlő sajtolásnál a következő czélszerűnek bizonyult eljárások fogantatosítandók:

1. Az összezuzott szőlő levének kádbóli lebocsátása, mely a kád csaplyukához belül alkalmazott minél nagyobb fa, vagy czipléh szűrő segítségével legegyszerűbben eszközölhető.

2. A kádban vissza maradt csemegének sajtóra való feltöltése, a melynél a csemegének egyenlő szétosztására és lesúlykolására kell figyelmet fordítani; mert különben e nyomás nem leend egyenlő, minek folytán az apa és anya csavar nagyobb omlodást s kopást szenved.

3. A must gyorsabb és tökéletesebb kisajtolhatása szempontjából czélszerű a sajtó megtöltése alkalmával a csemege közé a sajtó magasságához mérten 1—2 válaszfeneket deszka vagy fűzfonadékból alkalmazni — a mi által a különben igen ruganyos törköly oszlop kis részletenkint szilárd testek közé szoritva könnyen és jól kisajtolható.

4. A sajtó szorítás kezdetben gyengén, idővel, mindég fokozódó erővel alkalmazandó. Hogy pedig a sajtolás alkalmával a musttal együtt kijövő mag és héj a hordóba ne kerüljön, czélszerű a sajtó csatornájához czindrót vagy fűzből font kis kosarat alkalmazni.

5. A törkölyt lehetőleg tökéletes kisajtolhatás szempontjából közönségesen kétszer, jeles bort adó anyagot 3-szor is szották újból kisajtolni.

A sajtolás által nyert must nem egyenlő minőségű; míg a kádról önmagától befolyó ugynevezett szinmust és az első sajtolásnál nyert must szép zöldes fehér színű és tiszta ízű, addig nagyobb nyomás után, vagy egy 2-ik sajtolásnál nyert must sárgás, sőt barnás színű fanyarabb többé-kevésbé törköly színűvé válik. A kádról lefolyó lé és az első sajtolás össze elegyítendő, míg a 2-ik s a többi sajtolás együtt kezelhető.

Nyulósodásra hajlandósággal bíró szőlőfajoknál czélszerű a szinmusthoz 2-ik sajtolást is keverni, mert ennek cersavasabb voltánál fogva nevezett betegségre kevésbé lesz hajlandó.

A mi a csemegének viszonyát a must és törkölyhöz illeti erre nézve az tapasztaltatott, hogy leves szőlőnél a must a törkölyhöz úgy áll, mint $\frac{3}{4} : \frac{1}{4}$ -hez, sőt igen leves szőlőnél must $\frac{4}{5} : \frac{1}{5}$, míg kevésbé lédús vastag kocsányu fajoknál csak mint $\frac{3}{5} : \frac{2}{5}$ -höz.

(Közérdek.)

Mórággy István.

Kis gazdák jutalmazása.

A marostordamegyei gazdasági egyesület 100 frt jutalmat tűzött ki egyenként tíz forintjával, tíz olyan kisgazdának, kinek földbirtoka (az erdőt és szőlőt oda nem számítva) 5 holdnál nem kevesebb és 38 holdnál nem több és ki gazdaságát a lehető legvakorlatiasabb irányban és a legtöbb haszonnal akként folytatja, hogy gazdálkodása hasonló birtokos társainak csaknem mintaképül szolgálhat.

A pályázatnál kimutatandó a birtokmennyiségen felül az általános miveltési rendszer, a birtok tehermentessége és netáni terhei, az ideai termés mennyisége, a tartott állatok száma, a trágya miként való kezelése és felhasználása stb. A bírálatnál a fentebbieken kívül különös súly lesz fektetve a gazdasági épületek és eszközök minő karban tartására, a család munkaképes tagjainak okszerű foglalatosságára és kivált a hosszú télnek is — mely rendszerint téllenségben szokott eltelni — miként való felhasználására, az állatok állapotának milyenségére a télire beszerzett takarmány mennyiségére és milyenségére arányban a létező állatokkal stb.

A pályázat e folyó évben a nyáradmenti szolgabírói járás 28 községére terjesztetik ki és a pályázatok az együlethez f. é. october utolsó napjáig adhatók be.

A bírálat a helyszínen fog egy bizottság által eszközöltetni.

Óhajtuk, hogy a helyes irányu törekvés a gazdaközség megfelelő támogatásában részesülve minél számosabban pályázzanak, mert már maga a bírálatok alkalmával a bizottság és a kisbirtokosok között szükségkép kifejlő eszmecsere és gazdasági teendők megbeszélése ki nem számítható jó eredményt fog szülni nem egy helyen. Kivánatosnak tartanók, hogy a gazdasági egyesület küldöttei a bírálatok eszközlése alkalmával legalább azon községekben, hol meg kell jelenniök egyuttal a községi faiskotákat is alapos szemle alá vévén, azokra nézt esetleg megfelelő javaslatokat tennének. L.

A gyommagvak csiraképeségéről.

Dr. Hänlein 31-féle vadon tenyésző növény magjával tett kísérletet. Mindegyik mag előbb 24 óráig tartó vízben áztatásnak lett alávetve. A csiráztatás itató papirban eszközöltetett s a vizsgálat ideje 1173 napra terjedt ki.

Az eredményből a következő érdekes adatokat jegyezzük ide:

A magvak közt találtattak egyesek, mint pl. a nagy fecskéfű (chelidonium mapis), pásztor-tarsolyka (Capsella bursa pastois), úti-fű (planlogó media) stb., melyeknél a csirázás igen hosszú időt igényel s közben a folyamat néhány száz napi szünetelés folytán fennakadt.

Kísérlettevő kimutatja, hogy egymással közeli rokonságban levő magvak — csirázó tulajdonságukra nézve nagyon elütnek egymástól. Pl.

Phyteuma spicatum	0%
Lampanula Trachelium	0.25%
„ rotundifolia	14.5%
„ persicifolia	58.0%

A fentebbi kísérletből egyszersmint kitünik, hogy néhány hó nem elégséges arra, hogy itéletet mondhasunk arra nézve: vajjon bizonyos gyommagvak csirzó erővel bírnak-e vagy sem? mivel a kísérlet alá vett növények közül egyesek csak 3 év múlva kezdtek csirázni és belőlök normalis s erőteljes vövények származtak.

Sok mag magrejtője (pericarpium) igen kemény, száraz — a vizet csak lassan veszi magába. De vannak, találkoznak oly magvak is, melyek hámla jöllehet, hogy át van itatva nedvességgel, mégis tevéketlon marad benne az anyagcsere s így a csirázás későn indul meg. Vannak magvak, melyek évekig is elhevernek a földben — a nélkül, hogy csiráznának, vagy csirzó képességüket elveszíténék. Különösen tapasztalható e természettani jelenség a gyom (dudva-gaz) magvaknál. Például nem egyszer adja magát elő azon eset, hogy lép-talaj kiszáradván az előbb rajta vadon tenyészett gyomnövények nyomtalanul kipusztulni látszanak s évek múlva, ha ismét nedves esztendő köszönt be s a lép megtelik nedvességgel — az előbbi talajjellegző gyomok — ismét újból felütik tanyájokat s kiölik a kulturnövényt helyéről.

E jelenség okát, hogy t. i. némely gyommagvak oly lassan csíráznak s évekig is elvannak a földben — sokan többféle körülményben keresik. Ugyanis majd a mag korának, a mély alátakarásnak; majd pedig a magzó növény kedvezőtlen életviszonyainak, talajának, (álláshely, táplálkozás) vagy az uralgó abnormis időjárásnak tulajdonítják. R. J.

Méhész-egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1883. augusztus hó 10-én, az egyleti köztelken.

Tartott igazgató alelnök Albu József elnökle mellett, jelen voltak még: Csiki János József, Bodor László, Gebhardt Döme egyleti pénztárnok és neje, Nagy Dániel, Pánkotzky Ferencz, Tamási János egyetemi quaestor, id. Hutter Sámuel, Dr. Kőmives Gerő altitkár, Kulisseki Endre, Rödiger Rezső, Konrad Lajos, Venczel József, Pappöder István és Szentgyörgyi Lajos egyleti főtitkár.

18. A július 13-án tartott ülés jegyzőkönyve fölolvastván, a mai jegyzőköny hitelesítésére Nagy Dániel, Bodor László és id. Hutter Sámuel tagtársak kéretnek föl.

19. Egyleti főtitkár értesíti az ig. választmányt affelől, miszerint a közelebbi napokban, az egylet helybeli érdeklődőbb tagjai méhészeti széltekintéseket tettek a helybeli nevesebb méhészek méhetelein, így pl. Gebhardt Döme, Csiki János József, Voith Gergely és Korbuly Gergelyné s még néhány igénytelen helyen — és pedig azon különös szerencsével kapcsolatosan, miszerint e kirándulásokban orsz. méhészeti szellemi zászlóvivője Kriesch János mű-egyet. tanár, orsz. méh. egyesületi alelnök ur, ki egy személyben a Méh. lapok szerkesztője is — részt vett — s örömmel tudatja a választmánynyal, hogy az idén még jóval fokozottabban vitetett előre a helybeli műméhészet s a mint a kívülről érkezett tudósításokból következtethetni, ugyszólva az egylet egész területén megindult — habár az idő ez évben sem járt eléggé hozzá — az óhajtott mozgalom — a jelentés örvendetes tudomásul szolgál.

20. Titkár jelenti, hogy a mult ülés határozatából, illetve óhajtatásából folyólag, július hó 30-án Bodor László kir. ügyész tagtárs — egy népes értekezleten — bemutatta az általa combinált „olcsó kaptár“ s még egy pár, általa szerkesztett méhészeti eszközt, melyek mindannyija — és pedig különösen az említett „olcsó kaptár, kiváló szerencsés találmányának jeleztetett, mely elismerő nyilatkozatannyival inkább mérvadóknak tekinthető, mivel az értekezlet megállapodását szintén a jelen volt „nagy vendégünk“ Kriesch tanár ur is osztotta. — Ez a jelentés is örvendetes tudomásul vétetett.

21. Egyik főbb tárgyát képezvén a mai ülésnek épen a B.-gyulai kiállításra küldendő méhészeti eszközök, tartott generalis szemle azok fölött. Bemutattott fönnebb jelzett „olcsó kaptár“ a maga teljes készségében s evvel együtt egy könnyen szétszedhető váza ugyan ennek, továbbá egy hármass egyleti kaptár, egy rajfogó, egy Berlepsch szerkezetű (szintén Bodor combináció) új átmeneti kaptár, egy keretkészítő gép (mind a helybeli kir.

börtön iparüzleti produktuma) s Gebhardt Döme távirda főállomási főnök által egy nagyon sok tekintetben javított hatos Göndöcs lapozó kaptár s a különböző helyeken termelt folyó és keretes lépes mézek. — A választmány lelki örömmel szemlélte a jelzetteket s az annyira buzgóan törekvő társaknak s azok közt különösen Bodor László kir. alügyész tagtársnak laukadatlan méh. fáradozásaiért jegyzőkönyvileg is köszönetet mond; a tárgyknak pedig a határozott időre való pontos fölküldésével az egyl. elnökséget bizza meg.

22. A mult ülés jkve . . . pontja értelmében kijelölvén Albu József egyl. ig. alelnök, miszerint körülményei nem gátolják abban, hogy a B.-gyulai II-ik vándorgyűléssel egybekötött orsz. méhész-kiállításon az egyletet képviselje, — az ig. választmány örömmel veszi tudomásul s költségek fejében utalványozza részére a mult ülésben határozatilag megajánlott 40 frtot. Mely tárggyal kapcsolatosan az is határozatba ment, hogy rajta kívül még Csiki János József, egyleti főtitkár, Bodor László önkéntes képviselők részére is állitassanak ki a megbízó levelek, hogy ezek erejével minden lehető mozzanataiban résztvehessenek a vándorgyűlésnek.

23. A 21-ik ponttal kapcsolatosan indítványozza főtitkár miszerint az „olcsó kaptár“ készítésének, összeállításának s illetve egész szerkezetének leírására kéressék föl Bodor László tagtárs s a leírás aztán ugy a helyi napi lapokban, valamint az Erdélyi gazdában tétessék közzé s vétessék belőle egy pár száz példány külön-lenyomat is azon czélból, hogy a kiállításon jelenlevő ügylársak közt szétszathassék. — Az indítvány öszhangzó helyesléssel elfogadtatik s az a leírás eszközésvelei és 300 példány külön-lenyomat vételével maga Bodor László tagtárs bizatik meg; ki azt szives készséggel is vállalta, arról való utólagos jelentéstől kikötése mellett.

24. Igazgató alelnök előterjesztése folytán a választmány tekintettel arra, hogy Pappöder István méh. teendőit az egész évben lelkiismeretes pontossággal és szakértelemmel végezte, beleegyezik abba, hogy ő mint egyleti méh. segéd — habár utólagosan illetné is — a részére ez évre megszavazott 50 frt illetmény — az egész mennyiséget ezennel kivehesse a pénztárból — mely összeg kiűzetését egyszersmind utalványozza is a választmány.

25. Még néhány méhcsalád beszerzése hozatván javaslatba, megbizatik egyl. elnökség, illetve ig. alelnök, hogy 20—30 családot még beszerezni törekedjék, — mely intézkedés kapcsán avval is megbizott az elnökség, hogy a Br. Apor Károly ur ő exellentiaja által kegyesen ígért tíz méhcsalád elküldését is a választmány mély tisztelete kifejezése mellett szorgalmazza, hogy betelelésre minden vett és ajándékozott család jó karba hozva, álljon készen jövőödre.

26. Elnöklő igazgató alelnök tudatja, hogy br. Bánffy Dezső főispán ur ő méltósága 10 sorsjegyet küldött hozzá elárusítás czéljából — s kéri a választmány tagjait, hogy a kik a Dézsi állandó színház létesítésének barátjai sziveskedjenek ennek megalapithatása tekintetéből, azokból töle átvenni. — Nehányan a jelen volt tagok közül megértvén az üdvös intézmény eszméjét, ki is váltottak azokból, névszerint Bodor László a 67. so-

rozat 7. számu és Rödiger Rezső tagtársak szintén a 67. sorozat 8-ik számu jegyét, kik mindketten az egylet javára aján-dekozták, melyek deponáltattak is egyleti főtitkár Szentgyörgyi Lajoshoz, avval a kijelentéssel, hogy evidentiába tartsa azoknak kisorsolását.

27. Végül egyleti tagokkal jelentetnek be: Rödiger Rezső, Gobóczy Károly és Budai — s azzal az ülés bezáratik.

Hitelesítik :
id. Hutter Sámuel, Bodor László, Nagy Dániel.
Álbu József, egyleti igazg. alelnök.
Szentgyörgyi Lajos, egyleti főtitkár.

EGYVELEG.

* Tyukok etetése vadgesztenyével. A vadgesztenye egyik legjobb hizlalótakarmányt képezi a baromfi számára; de nagy hibája, hogy keserű anyagokat tartalmaz, mely miatt a baromfi nem eszi oly örömet, de még károsná is válhat ennek folytán, ha folytonosan vagy nagyobb mennyiségben etetetik. Azonban igen egyszerű módon lehet azon segíteni, hogy a vadgesztenye kesernyés ízét elveszse s így aztán egymagában is nagy nagyobb mennyiségben etetethető legyen. A fris vadgesztenye egy kádba vagy vékába töltetik s itt kásaszerű anyaggá zuzatják szét; ez azután forró vízzel leforráztatik. Annyi vizet kell az edénybe tölteni, hogy a víz a gesztenyét teljesen fődje. A gesztenye többször fölkevertetik és mintegy negyed óra múlva a viz letöltetik, a gesztenye közül a vizet pedig lehető jól kisajtoljuk. A gesztenyét most még jobban felaprózzuk és vékony rétegekbe szétterítve megszáritjuk. Ha az ily módon kezelt vadgesztenyét akár szárazan, akár előbb vízzel leforrázva etetjük, akkor a baromfi ily módon igen tápláló és jó hizlaló takarmányt kap, mert a vadgesztenye a leforrázás folytán kesernyés ízét teljesen elvesztette. (Gy. m.)

— Értésítés. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett állomás-közvetítő osztály — elfogad minden körébe tartozó bejelentéseket és kéri ugy a földbirtokos, mint a bérlő urakat, hogy az üresedésben lévő állomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papnövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhassuk. E közvetítésért költség nem terheli sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főcélja az, hogy a földbirtokos és bérlő urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje. —

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest oktbr. 13. | Bécs oktbr. 13.

Buza	9.25 — 10.15 frt	10.50 — 11.00 frt
Rozs	7.30 — 7.55 frt	8.00 — 8.50 frt
Árpa, takarmány	7.25 — 7.50 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.60 — 8.80 frt	— — — frt
Árpa, seres	9.00 — 10.30 frt	8.50 — 10.50 frt
Zab	6.45 — 6.65 frt	6.90 — 7.10 frt
Törökbuza	6.25 — 6.35 frt	6.90 — 7.00 frt

Budapesti marhavásár október 11-én. Összes felhajtás 1241 db. nagy és 3210 db apró marha. Ebből eladott 12 db. bika, 437 db. ökör, 500 db. vágó tehén, 156 db. fejős tehén, 137 db. bival, — db. borju, 1425 db. juh. Árak: bika darabonként 95—125 frt, ökör páronként 220—250 frt, vágó tehén páronként 190—240 frt, fejős tehén darabonként 85—120 frt, bival páronként 110—216 frt, borju darabonként — frt, bány páronként — — frt, juh páronként 10½—17½ frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 55—60 frt, tehénhús 52—54 frt, borjuhús 90—100 frt, bivalhús 48—52½ frt.

Bécsi marhavásár október 8-án. Összes felhajtás 3150 drb és pedig 2248 drb. magyar, 550 drb. lengyel és 353 drb. német fajta, melyből — drb. ökör, — drb. tehén, — drb. bika és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 61—68 frt, lengyel 63—65½ frt, német 61—68 frt, tehén 54—60 frt, bika 62 frt, bival 48—53 frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár október 12-én. (Az első magyar sertéshizlaló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Az e heti forgalom különösen egész nehéz áruban, ez évben a legjelentékenyebb volt, miért is az üzlet a mult hetinél simábban folyt le és mert nehéz áru élénkebb keresletnek örvend, azért hétzárlattal kellemesebb hangulat uralkodott.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—300 kilogramm nehéz 50—51 krral, 180—260 kilogramm nehezek 51—52 kr. Öreg 300 klgr. túli nehéz 48—49 kr, vidéki sertés 53—54 kr. Transitóban: szerbiai 52—54½ kr, romániai 51—54 kr, tüskés 51½ krajczárral tiszta klgrammonkint. — Összes felhajtás: 10,359 darab, összes elhajtás 13,293 drb.

Bécsi sertésvásár okt. 11-én. Összes felhajtás 6645 drb. és pedig 1715 drb. nehéz, 2040 drb. középnehéz és 2890 drb. süldő; melyből — drb. magyar, — drb. orosz-lengyel, — drb. szerb és — drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 46—47 frt, középnehéz 44—45 frt, süldő 33—45 frt; szalonna és zsir — — frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

PHOSPHOR-
lapdacs

mezei egerek tömeges kiirtására
ajánlja ismert minőségben és ol-
csó árban.

SIPŐCZ ISTVÁN, gyógyszerész
(1—12.) Pécs. (21)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter:							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	október	11	650	450	400	—	250	325	—	—	100	40
Bánfi-Hunyad	október	9	720	550	500	—	200	550	—	—	160	44
Besztercze	október	9	750	500	550	345	310	500	440	191	300	36
Brassó	október	12	700	500	450	345	250	510	310	180	236	44
Csik-Szereda	október	10	750	600	450	400	250	600	200	70	220	34
Deés	október	9	780	680	580	380	320	640	620	240	320	40
Déva*	október	13	1000	820	780	—	620	745	210	100	290	44
Dicső-Szent-Márton	október	10	650	460	500	—	250	480	380	260	380	44
Erzsébetváros	október	13	700	500	450	—	300	500	300	140	250	44
Fogaras	október	14	915	—	470	—	290	550	212	80	240	42
Gyula-Fehérvár	október	13	750	625	575	—	325	350	220	120	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	október	13	800	750	500	450	300	600	300	100	160	36
Hátszeg	október	8	600	540	420	260	250	520	120	80	280	48
Kézdi-Vásárhely	október	11	730	620	420	400	280	580	400	100	300	40
Kolozsvár	október	11	700	—	440	—	231	465	320	180	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely	október	11	1020	800	870	845	810	815	730	280	450	44
Medgyes	október	11	650	580	450	—	260	550	160	90	240	42
Nagy-Enyed	október	4	615	515	425	—	300	515	480	180	280	44
Nagy-Szeben*	október	12	870	750	520	530	310	540	180	100	351	45
Nagy-Várad	október	9	738	578	560	420	254	430	450	250	152	52
Segesvár	október	11	700	500	450	—	300	500	150	130	200	44
Sepsi-Szent-György	október	15	700	660	450	350	260	450	140	60	180	40
Szamosujvár	október	15	630	510	450	—	235	490	240	75	240	40
Szász-Régen	október	11	650	467	500	362	340	530	620	310	260	40
Szász-Sebes	október	11	725	600	450	—	275	350	160	90	240	44
Szászváros	október	13	690	590	480	—	310	430	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	október	9	750	550	500	—	250	550	250	40	280	40
Szilágy-Somlyó	október	12	602	488	476	—	228	520	300	150	300	40
Teke	október	15	600	550	450	400	250	400	250	40	120	40
Torda	október	13	650	450	450	350	250	400	100	15	215	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b é l y e g g e l e g y ü t t																									
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10	frt	kr	frt	kr	frt	kr
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	10	94	35	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35	frt	kr	frt	kr	frt	kr
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10	frt	kr	frt	kr	frt	kr

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számítatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örököseinél, közép-utca Minerita-épület.